

प. क्र. व्हीपीएम/२६९८/प्र. १७४५/२२.

ग्राम विकास व जल संधारण विभाग, मंत्रालय

मुंबई - ४०० ०३२. दिनांक-१३ जुलै १९९८.

प्रति,

विभागीय आयुक्त [सर्व]

विषय :- मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम १९५८ चे कलम ४ अन्वये
ग्रामपंचायत विभाजनाचे / एकत्रिकरणाचे विशिष्ट माग्यासाठी
स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन करण्याबाबतचे प्रस्ताव
शासनास सादर करण्यासंदर्भातच्या सूचना.....

संदर्भ :- १] शासन परिपत्रक क्र. व्हीपीएम/१९८९/कै. न. ३०१०/२२.
दिनांक-५/२/९०.

२] शासन परिपत्रक क्र. व्हीपीएम/१९९८/प्र. ६२३/२२.
दिनांक-९ मार्च १९९८.

३] राज्य निवडणूक आयोग परिपत्रक, क्र. रा.नि.आ/१०९८/
प्रक्र. १९२/९८/पं.रा. दिनांक- १६ फेब्रुवारी ९८.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम १९५८ चे कलम ४ नुसार स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन
करण्याबाबतचे अधिकार राज्य शासनाकडे आहेत. यास्तव याबाबतचे प्रस्ताव माठवा
प्रमाणात विभागीय आयुक्त यांच्या कडून शासनास प्राप्त होत असतात. शासन स्तरा-
वर माठवा प्रमाणावर प्राप्त होणा-या या प्रस्तावाची छाननी करणे जरूरीचे व वेळोवेळी
अपव्यव करणारे असते. यास्तव सर्व विभागीय आयुक्त यांना स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन
करणेसंदर्भातील शासनास पाठविण्यात येणा-या प्रस्तावासंदर्भात संदर्भाधीन शासन
परिपत्रक क्र. २ दिनांक-९ मार्च ९८ अन्वये सूचना देण्यांत आल्या आहेत. अशी सूचना
देण्यांत येवूनही शासनास प्राप्त होणारे प्रस्ताव संदर्भाधीन क्र. १ शासन परिपत्रक दिनांक
५/२/९०. मधील तसेच शासनाने यासंदर्भात तदनंतर वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या परिपत्र-
कातील उद्दी व निकषांची पूर्तता करणारे नसतात. तसेच प्रस्ताव संदर्भाधीन दिनांक-
९ मार्च ९८ च्या परिपत्रकाप्रमाणे व विहित प्रस्तावात नसतात. तसेच प्रस्तावासोबत
प्रस्तावाची पूर्ण माहिती देणारे व विभागीय आयुक्तांच्या स्पष्ट शिफारशीचे पत्र नसते.
यास्तव नाईलाजाने शासनास असे प्रस्ताव अनेकवेळा विभागीय आयुक्तांना परत करावे
लागतात. यास्तव प्रस्ताव पाठवितांना पुढील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्याच्या
सूचना पुनः एकदा सर्व विभागीय आयुक्त यांना देण्यांत येत आहेत.

13
16/10/98

१] प्रस्ताव परिपूर्ण असणे आवश्यक आहे.

स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन करण्याच्या प्रस्तावांची शासनाच्या निकषानुसार पूर्ण ठाननी विभागीय आयुक्त कार्यालयाने करणे आवश्यक आहे. तसेच सादर प्रस्ताव शासन परिपत्रक दिनांक-५/२/९०. मधील व शासनाचे या संदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या परिपत्रकातील अटी व निकषांची पूर्ण पूर्तता करणारा आहे. किंवाकसे हे तपासणे आवश्यक आहे. व अशी पूर्ण पूर्तता होत असले तरच अंतिम निर्णयासाठी विभागीय आयुक्तांच्या स्पष्ट शिफारसीसह प्रस्ताव शासनास सादर करावेत. अटी व निकषांची पूर्ण पूर्तता न करणारे प्रस्ताव शासनास सादर करण्यात येऊ नयेत.

२] प्रस्तावा बाबत.

प्रस्ताव शासनरूप परिपत्रक क्र. व्हीपीएम. ११९८/प्र. ६२३/२२. दिनांक- २ मार्च ९८. अन्वये दिलेल्या सूचना प्रमाणेच आणि विहित प्रपत्रात असावा. प्रस्तावात आवश्यक सर्व कागदपत्रे असावयास हवीत. दिनांक-२ मार्च ९८ च्या विहित प्रपत्रातील अ. क्र. १ व २ मध्ये प्रस्तावित ग्रामपंचायतीची नावे व प्रत्येक प्रस्तावित ग्रामपंचायतीमध्ये समाविष्ट होणा-या महसूली गावांची नावे व त्यांची लोकसंख्या दरडोई उत्पन्न नमूद करणे आवश्यक आहे. महसूली गावांचे प्रमाणपत्रही असणे आवश्यक आहे.

३] प्रस्तावा सोबत विभागीय आयुक्तांनी शासनास सादर करावयाचे पत्र.

अ] शासन स्तरावर प्रस्तावातील ग्रामपंचायतीची प्रस्ताव बाबतची माहिती उपलब्ध नसते. यास्तव शासनास प्रस्ताव सादर करताना पाठवावयाच्या शिफारशीच्या पत्रा-मध्ये प्रस्तावाची पूर्ण माहिती नमूद करणे अत्यंत आवश्यक आहे.

ब] न्यायप्रालयीन संदर्भ असल्यास त्याबाबतची परिपूर्ण माहिती देणे आवश्यक आहे.

क] "प्रस्ताव शासनाच्या दिनांक-५/२/९०. च्या परिपत्रक प्रमाणे व तदनंतर शासनाने यासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या अटी व निकषांप्रमाणे आहे. यास्तव स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन करण्यास हरकत नसावी. अशी विभागीय आयुक्त यांच्या स्पष्ट शिफारस असणे आवश्यक आहे.

ड] स्वतंत्र ग्रामपंचायतीचे गावे अधिसूचनेव्दारे जाहीर करताना केवळ महसूली गावांचा विचार केला जातो. यास्तव प्रस्तावामध्ये सध्या अस्तित्वात असलेल्या ग्रामपंचायत मधील महसूल गावे आणि विभाजनानंतर/एकात्रिकरण/त्रिशंकु ठिकाणी/ग्रामपंचायती-ची स्थापना झाल्यानंतर/अस्तित्वात येणा-या प्रत्येक ग्रामपंचायतीमध्ये कोणती महसूली गावे समाविष्ट होणार आहेत याची स्पष्ट सूची पत्रात नमूद करणे आवश्यक आहे.

तसेच प्रस्तावित ग्रामपंचायतीमध्ये रकानेक्षा अधिक महसूली गावे समाविष्ट असतील तर प्रस्तावित ग्रामपंचायतीचे गांव जास्त लोकसंख्या असलेल्या महसूली गावाच्या नावे जोडले जाते. या बाबीचा विचार करून प्रस्तावित ग्रामपंचायतीचे नांव व त्यामधील समाविष्ट प्रत्येक महसूली गावाची लोकसंख्या

दरडोई उत्पन्न नमुद करणे आवश्यक आहे.

यास्तव याबाबतची माहितीही खालील तक्त्यात सदर पत्रात नमुद करण्यांत यावी.

१] सध्या अस्तित्वात असणा-या ग्रामपंचायतीचे नाव :-

२] त्या ग्रामपंचायती मधील समाविष्ट महसुली गावे :-

३] विभाजनानंतर/एकत्रिकरणानंतर/त्रिशंकु क्षेत्राच्या ठिकाणी ग्रामपंचायत स्थापन झाल्यानंतर अस्तित्वात येणा-या प्रत्येक ग्रामपंचायतीची माहिती.

विभाजनानंतर/	समाविष्ट	प्रत्येक महसुली गांव संदर्भात.
एकत्रिकरणानंतर/	महसुली गावे:	
त्रिशंकु ठिकाणी		लोकसंख्या. : उत्पन्न. : दरडोई उत्पन्न.
स्वतंत्र गा. पं. स्थापन		
झाल्यानंतर/अस्थि-		
त्वात येणा-या/		
प्रस्तावीत गा. पं.		
चे नांव.		
१	२	३
४	५	

३] विद्यमान ग्रामपंचायत निवडणुकीची तारीख :-

४] स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन करण्याची कारणे :-

५] विद्यमान ग्रामपंचायत व जिल्हा परिषदेची

शिफारस व ठराव. :-

६] मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद :-

व विभागीय आयुक्त -----यांनी स्वतंत्र ग्राम पंचायत स्थापन करण्याबाबत शिफारस केली आहे.

त्याचप्रमाणे ग्रामपंचायत अनुसूचित क्षेत्रातील असल्यास त्याप्रमाणे पत्रात उल्लेख करावा.

वरिल सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करून शासन परिपत्रक दिनांक

५/२/६० मधील व तदनंतर शासनाने यासंदर्भात केलेल्या निर्गमित केलेल्या परिपत्रक व पत्रामधील उद्दी व शिफारसीची पूर्ण पूर्तता करून घेवयाची आहे. ४....

//H //

क्र. २ दिनांक- २ मार्च २८. अन्वय दिनेल्या सूचनाप्रमाणेच शासनास परिपूर्ण प्रस्ताव
अंतिम निर्णयासाठी सादर करावेत.

सही/- %%%%

[रा. का. पवार]

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत :- मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद [सर्व] यांना उचित कार्यवाहीसाठी
अर्पित.

ग्रामपंचायत विभाजन १९९१ च्या समवेत पाठ्याव्याधे प्रपत्रे-

१२३

१) तथ्या अस्तित्वात अक्षणा-या ग्रामपंचायतीचे नांव :-

[त] त्या ग्रामपंचायत मधील समाविष्ट मसूली गांवे :-

२) विभाजना नंतर अस्तित्वात येणा-या प्रत्येक ग्रामपंचायतीची माहिती :-

विभाजना नंतर	: समाविष्ट	: [१९९१च्या	: प्रत्येक मसूली गांव
अस्तित्वात येणा-या	: मसूली गांवे	: जनगणनेनुसार	: संदर्भात.
ग्रा.पं.ची नांवे	: (x)	: लोकसंख्या.	: उत्पन्न : दरडोई
	:	:	: उत्पन्न.
१.	: २.	: ३.	: ४. : ५.

(x) मसूली गांव असलेबाबत तहसीलदार यांच्या स्वाक्षरीचा दाखला जोडणे आवश्यक.

३) विद्यमान ग्रामपंचायत निवडणुकीची तारीख :-

मुदत संपणेची तारीख :-

४) स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन करण्याची कारणे :-

५) विद्यमान ग्रामपंचायत व जिल्हा परिषदेच्या स्थायी समितीची शिफारस व ठराव क्र. व दिनांक :-

६) मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांची शिफारस :- प्रस्ताव शासनाच्या दिनांक ५.२.९० मध्ये च्या परिपत्रकाप्रमाणे व तदनंतर शासनाने या संदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या अटी व निष्ठाप्रमाणे आहे. यास्तव स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन करण्यास हरकत नसावी.

७) ग्रामपंचायत अनुसूचित क्षेत्रातील असल्यास त्याबाबत राजपत्रातील अनुक्रमांक नमूद करून त्याबाबत उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, [ग्रा.पं.] यांच्या स्वाक्षरीचा दाखला.